

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 423/2015-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka v konaní o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Liptovský Mikuláš v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 244/2011 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Liptovský Mikuláš v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 244/2011 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Liptovský Mikuláš p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 244/2011 konal bez zbytočných prietahov.

3. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 € (slovom jedno euro), ktoré je Okresný súd Liptovský Mikuláš p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Liptovský Mikuláš je p o v i n n ý uhradiť [REDACTED] trovy právneho zastúpenia konania v sume 296,44 € (slovom dvestodevät'desiatšesť eur a štyridsaťštyri centov) na účet jej právneho zástupcu advokáta [REDACTED], [REDACTED], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 423/2015-08 zo 7. októbra 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 244/2011.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že 13. októbra 2011 doručila sťažovateľka okresnému súdu žalobu o určenie vlastníckeho práva. Okresný súd po počiatočných priet'ahoch vykonával na viacerých pojednávaniach dokazovanie a bola realizovaná aj ohliadka sporných nehnuteľností. Dokazovanie však doteraz nebolo skončené. Posledné pojednávanie sa konalo 4. marca 2013 a odvtedy je jeho postup neefektívny a nesústredený, o čom svedčí fakt, že pojednávanie 15. apríla 2013 bolo zrušené „bez riadneho odôvodnenia“ a do dnešného dňa v uvedenej veci nebol ustanovený ani žiadny znalec.

3. Sťažovateľka podala na okresnom súde aj viaceré sťažnosti predsedníčke okresného súdu, a to 22. februára 2012, 7. septembra 2012, 23. augusta 2013, 18. júna 2014 a naposledy 30. júna 2015, a tvrdí, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

4. Na základe už uvedeného sťažovateľka navrhla ústavnému súdu, aby o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„... Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ]... na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a základné právo sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Liptovský Mikuláš v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 10C/244/2011 porušené boli.

... Okresnému súdu Liptovský Mikuláš sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/244/2011 konal bez zbytočných prietáhov.

... Sťažovateľke [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške jedno euro..., ktoré je Okresný súd Liptovský Mikuláš povinný sťažovateľke [REDAKOVANÉ]... vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

... Sťažovateľke [REDAKOVANÉ]... sa priznávajú trovy právneho zastúpenia 296,44 eur..., ktoré je Okresný súd Liptovský Mikuláš povinný zaplatiť na účet advokáta [REDAKOVANÉ]... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia...“

II.

5. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci podaním z 30. októbra 2015 písomne vyjadrila predsedníčka okresného súdu (sp. zn. 1 Spr/1431/2015), v ktorom okrem rozpisu úkonov okresného súdu pripojila vyjadrenie zákonnej sudkyne v predmetnej veci. V svojom stanovisku okresný súd uvádza:

„Na Okresnom súde... je vedené konanie pod sp. zn. 10C/244/2011. [REDACTED] podala dňa 13. 10. 2011, prostredníctvom právneho zástupcu, žalobu o určenie vlastníckeho práva. V konaní boli vykonané nasledovné úkony:

... 21. 2. 2012 - bola vyzvaná žalobkyňa na oznámenie skutočností v súvislosti so zastúpením v konaní

- 22. 2. 2012 - bolo žalobkyňi uložené doplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania

- 27. 2. 2012 - žalobkyňa doplatila súdny poplatok z návrhu na začatie konania

- 29. 2. 2012 - žalobkyňa doručila súdu plnomocenstvo na zastupovanie v konaní

- 20. 4. 2012 - nariadený termín súdneho pojednávania na 30. 5. 2012

- 25. 5. 2012 - bola súdu doručená žiadosť žalovaných 1) a 2) o odročenie súdneho pojednávania zo zdravotných dôvodov

- 29. 5. 2012 - bolo súdne pojednávanie, nariadené na 30. 5. 2012, zrušené

- 30. 5. 2012 - boli vyzvaní lekári žalovaných na oznámenie možnosti účasti žalovaných na súdnom pojednávaní

- 7. 6. 2012, 12. 6. 2012 - boli súdu doručené správy lekárov žalovaných

- 21. 6. 2012 - boli oznámené skutočnosti, oznámené lekármi žalovaných, právneho zástupcovi žalobkyne

- 26. 6. 2012 - bol súdu doručený návrh žalobkyne na ustanovenie procesných opatrovníkov žalovaným 1) a 2)

- 31. 7. 2012 - boli žiadané správy od lekárov žalovaných o možnosti ich účasti na súdnom pojednávaní

- 5. 9. resp. 13. 9. 2012 - bola súdu lekármi žalovaných oznámená ich spôsobilosť zúčastniť sa pojednávania

- 18. 9. 2012 - bolo nariadené súdne pojednávanie na 22. 10. 2012

- 22. 10. 2012 - bolo vykonané súdne pojednávanie, ktoré bolo odročené na 5. 12. 2012

- 5. 12. 2012 - bolo vykonané súdne pojednávanie v mieste bydliska žalovaných, z dôvodu nemožnosti ich účasti na súdnom pojednávaní v sídle súdu a súčasne bola vykonaná ohliadka na mieste samom; súdne pojednávanie bolo odročené na 24. 1. 2013

- 19. 12. 2012 - bolo súdu doručené vyjadrenie žalovaných, ktoré bolo dňa 20. 12. 2012 zaslané právnomu zástupcovi žalobkyne
- 24. 1. 2013 - bolo vo veci vykonané súdne pojednávanie, ktoré bolo odročené na 4. 3. 2013
- 4. 3. 2013 - bol súdu doručený návrh žalobkyne na pripustenie zmeny žaloby
- 4. 3. 2013 - bolo vykonané súdne pojednávanie, ktoré bolo odročené na 15. 4. 2013
- 13. 3. 2013 - bol súdu doručený návrh žalobkyne na výsluch svedka
- 12. 4. 2013 - bolo súdne pojednávanie, nariadené na 15. 4. 2013, zrušené, z dôvodu potreby vykonania znaleckého dokazovania
- 20. 4. 2013 - bolo súdu doručené vyjadrenie žalovaných
- 19. 7. 2013 - bolo rozhodnuté o svedočnom
- 24. 7. 2013 - boli vyčíslené trovy ohliadky na mieste samom
- 25. 7. 2013 - bol vyzvaný právny zástupca žalobkyne na oznámenie súhlasu s použitím nespotrebovaného preddavku
- 3. 9. 2013 - oznámil právny zástupca žalobkyne súhlas s použitím nespotrebovanej časti preddavku na trovy znaleckého dokazovania
- 26. 9. 2013 - bolo rozhodnuté o trovách ohliadky
- 27. 9. 2013 - bolo uložené žalobkyňi zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania
- 11. 10. 2013- žalobkyňa zložila preddavok na trovy znaleckého dokazovania
- 18. 11. 2013 - bolo súdu doručené oznámenie o zastupovaní právneho zástupcu žalovaných z dôvodu pozastavenia výkonu advokácie a súčasne o úmrtí žalovanej 2)
- 22. 1. 2014 - bol súdu doručený návrh žalobkyne na pripustenie vstupu ďalších účastníkov do konania, návrh na vykonanie dokazovania a návrh na pripustenie zmeny žaloby
- 30. 1. 2014 - bol súdu doručený návrh žalobkyne na pripustenie zmeny žaloby a návrh na vykonanie dokazovania
- 16. 7. 2014 - uznesením č. k. 10C/244/2011-427 bola pripustená zmena žaloby
- 16. 7. 2014 - uznesením č. k. 10C/244/2011-430 bol návrh žalobkyne na zmenu účastníkov konania na strane žalovanej 2) zamietnutý

- 13. 10. 2014 - bolo uložené žalobkyni zaplatiť súdny poplatok z dôvodu zmeny žaloby

- 28. 10. 2014 - žalobkyňa zaplatila súdny poplatok

- 29. 10. 2015 - uznesením č. k. 10C/244/2011-451 bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie.

Na základe Vašej výzvy som preskúmala postup súdu a plynulosť konania vo veci vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod spisovou značkou 10C/244/2011 a zabezpečila som si vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktoré pripájam k vyjadreniu.

V mesiaci jún 2015 som vykonala dohľad predsedu súdu v senáte JUDr. Evy Uličnej (10C, 10Cr, 10Csr, 10P, 10Ps, 10Em, 10Cpr, 10S), z ktorého som zistila, že JUDr. Uličná koná priebežne vo všetkých veciach, ktoré sú jej pridelené z viacerých druhov agiend. Využíva všetky pojednávacie dni, ktoré má určené rozvrhom práce. Mesačne rozhodne približne 50 vecí. JUDr. Evu Uličnú hodnotím ako sudkyňu, ktorá pristupuje zodpovedne k plneniu pracovných povinností. Dosahuje spoľahlivé pracovné výsledky, čo vyplýva aj z ročných štatistických výkazov sudcu. Svoje praktické pracovné a odborné vedomosti naďalej zdokonaľuje samoštúdiom, ako aj účasťou na školeniach a seminároch a aktívne sa zapájala do odborných diskusií v rámci občiansko-právneho grémia.

Okresný súd Liptovský Mikuláš je už viac ako 10 rokov personálne poddimenzovaný, na čo bolo Ministerstvo spravodlivosti SR opakovane upozorňované, keď vo výkone chýbali minimálne traja sudcovia. V roku 2004 pôsobilo vo výkone na Okresnom súde Liptovský Mikuláš 7 sudkýň, keď predtým, v priebehu rokov 1997 až 2004, zo súdu odišlo 7 sudcov. Súd bol personálne o sudcov dopĺňaný postupne, pričom medzi jednotlivými príchodmi ubiehala dlhá doba. Výrazný bol nepomer sudcov, ktorí zo súdu odišli, ku sudcom, ktorí na súd prišli. Na súde dochádzalo k opakovaným prerozdeľovaniam spisov po odchádzajúcich sudcoch medzi ostávajúcimi sudcov. Len na okraj podotýkam, že v roku 1998 pôsobilo na Okresnom súde Liptovský Mikuláš 14 sudcov. Od roku 2004 výrazne menší počet sudcov musel v jednotlivých mesiacoch vybavovať vyšší počet vecí, z ktorých minimálne 70 % bolo možné rozhodnúť len na pojednávaniach. Sudcov, v zmysle platných procesných predpisov, iní zamestnanci súdu nemohli odbremeniť od najnáročnejšej časti ich práce, a to prípravy pojednávania, samotného pojednávania a vypracovania rozhodnutia. Ak sa aj v prvej a tretej fáze na tejto činnosti podieľali vyšší súdni úradníci,

hlavnú zodpovednosť za výsledok tejto práce nesú sudcovia, čo znamená, že jej musia venovať nemálo času, priamo úmerne počtu vecí, ktoré prejednávajú. Riešenie personálnej situácie bolo a stále je oddaľované a len zvýšené úsilie a pracovné nasadenie sudkýň a sudcov súdu, často na úkor vlastného rodinného života a zdravia, má za následok, že Okresný súd Liptovský Mikuláš je pri hodnotení súdov v počte vybavených vecí, vždy na popredných miestach a počet reštančných vecí je nízky. V prejednávaných veciach je minimum ústavných sťažností. Od roku 2009 boli vydané len 3 nálezy Ústavného súdu SR vo veciach Okresného súdu Liptovský Mikuláš s povinnosťou finančného zadostučinenia.

Dĺžka lehôt medzi jednotlivými úkonmi v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/244/2011 zodpovedá zaťaženosti zákonnej sudkyne a ostatných zamestnancov Okresného súdu Liptovský Mikuláš. JUDr. Eva Uličná pôsobí na Okresnom súde... od roku 2008, kedy začínala na trestnom úseku, v roku 2008 jej bola pridelená aj agenda P, od roku 2010 jej bola pridelená agenda C, Er. V súčasnosti vybavuje 5 druhov agiend. Okresný súd... je dlhodobo personálne nedostatočne obsadený. Nedostatočný počet sudcov a ostatných zamestnancov má potom za následok neprimerane vysoký počet pridelených vecí z viacerých druhov agiend, takže sudcovia a ostatní zamestnanci nemôžu v nich konať v primeraných lehotách.“

6. Zákonná sudkyňa okrem priebehu konania a úkonov, ktoré sú už opísané, uviedla: „Prihliadajúc na vyššie uvedený popis úkonov, ktoré boli vo veci vykonané, mám za to, že vo veci sa snažím konať plynulo, bez neodôvodnených prietahov, vzhľadom na objektívne schopnosti a možnosti, ktoré sú ovplyvnené dlhodobou personálnou poddimenzovanosťou Okresného súdu Liptovský Mikuláš, pokiaľ ide o miesta sudcov. Uvedená skutočnosť bola opakovane signalizovaná správou súdu, aj plánom sudcov Ministerstvu spravodlivosti SR. Dôsledkom personálneho neobsadenia súdu je neúnosne vysoká zaťaženosť sudcov. Okrem agendy C, ktorej sa predmetná vec týka, vybavujem ako hlavnú agendu aj agendu P, hoci v tejto agende mi bol zastavený nápad k 30. 6. 2015, avšak naďalej je v tejto agende potrebné rozhodovať v už pridelených veciach. V oboch agendách nariaďujem súdne pojednávania na 2 pojednávacie dni v týždni, v zostávajúce 3 dni v týždni spracovávam výsledky súdnych pojednávaní, kde písomné vyhotovenia rozsudkov sú viazané na zákonné lehoty, nariaďujem súdne pojednávania, rozhodujem o predbežných opatreniach

a vykonávam množstvo iných procesných úkonov, nehovoriac o potrebe prípravy na súdne pojednávania. Napriek môjmu zvýšenému pracovnému úsiliu, ktoré sa prejavuje aj v počte rozhodnutých vecí, doposiaľ nebolo objektívne v mojich schopnostiach a možnostiach, aby som vo veci vykonala úkony skôr.“

7. Procesné úkony okresného súdu, ktoré sú uvedené vo vyjadrení okresného súdu, považoval ústavný súd za preukázané, pretože sa zhodujú s jeho zisteniami a vyplývajú zo súdneho spisu okresného súdu predloženého na nahliadnutie 2. novembra 2015.

8. K vyjadreniu okresného súdu zaujal stanovisko právny zástupca sťažovateľky listom doručeným ústavnému súdu 23. novembra 2015, v ktorom uviedol:

„Okresný súd... vo svojom vyjadrení z 30.10 2015 okrem iného uviedol, že zákonná sudkyňa JUDr. Eva Uličná mesačne rozhodne približne 50 vecí. Zrejme takto rozhoduje aj také veci, ktoré na tento súd napadli neskôr, ako vec 10C/244/2011 po 12. 10. 2011. Tým de facto priznal porušovanie ústavných práv sťažovateľky garantovaných Ústavou SR. Údajné personálne poddimenzovanie Okresného súdu Liptovský Mikuláš nemôže byť na ťarchu sťažovateľky.

Okresný súd... vo svojom vyjadrení z 30.10.2015 ako aj zákonná sudkyňa JUDr. Eva Uličná vo svojom vyjadrení z 29.10.2015 okrem iného uviedli, že v období od 13. 10. 2014 do 29. 10. 2015 tento súd vôbec nekonal vyše roka. Zjavne až od času, kedy sa Okresný súd Liptovský Mikuláš dozvedel o podaní ústavnej sťažnosti sťažovateľkou bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie. O nesústredenom postupe Okresného súdu Liptovský Mikuláš okrem iného nasvedčuje aj skutočnosť, že až dňa 03. 11. 2015 Okresný súd Liptovský Mikuláš doručil sťažovateľke podanie odporcov, ktoré odporcovia doručili tomuto súdu dňa 12. 04. 2013... Doterajším postupom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sa zjavne a neoprávnene predlžuje právna neistota sťažovateľky, čo hodnotíme ako denegatio iustitiae.“

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa

s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

10. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

11. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

12. Ústavný súd si pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva vo vzťahu k právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, t. j. v obsahu týchto práv podľa názoru ústavného súdu nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 28/01).

13. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby

domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

14. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria považuje ústavný súd aj povahu prerokúvanej veci. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

15.1 Pokiaľ ide o hodnotenie napadnutého konania z hľadiska zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o žalobe o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam s prísl. (odstránenie plotu a žumpy, neskôr kovového stĺpa a odkvapovej rúry, časti vývodu plynu, pozn.) patrí do štandardnej agendy všeobecných súdov a v zásade ho nemožno

hodnotiť ako právne ani skutkovo zložité, hoci v tomto prípade skutkovú zložitosť veci nemožno jednoznačne vylúčiť, pretože vyplýva i z protichodných výpovedí účastníkov konania, svedkov, znaleckého posudku k predmetu sporu, ktorý bol aj priložený k žalobe, resp. aj iných relevantných dokumentov. Okresný súd na ten účel musel nariadiť aj znalecké dokazovanie, avšak vo svojom vyjadrení k sťažnosti prípadnú faktickú zložitosť veci vôbec nenamietal.

15.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil žiadnu okolnosť, ktorou by sťažovateľka výrazne prispela k predĺženiu tohto konania. Naopak, v konaní bola aktívna, podala aj sťažnosti na postup okresného súdu a bola aj právne zastúpená advokátom, ktorý sa zúčastňoval nariadených pojednávanií, hoci na druhej strane ústavný súd nemohol tiež prehliadnuť, že priebežne využívala svoje procesné oprávnenia a podávala návrhy na zmenu žaloby (pozri bod 5), o ktorých musel okresný súd rozhodovať, čím sa konanie predlžovalo.

15.3 Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, bol postup samotného okresného súdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku jeho postupu došlo k porušeniu uvedeného základného práva, ústavný súd zistil, že to tak je. Z doterajšieho priebehu napadnutého konania vyplýva, že okresný súd síce vykonával jednoduché procesné úkony, urobil aj ohliadku nehnuteľnosti a vyhotovil fotodokumentáciu z nej (5. december 2012), ako aj dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a vypočutím účastníkov konania až na štyroch pojednávaniach od októbra 2012 do marca 2013, avšak podľa názoru ústavného súdu konal od 15. apríla 2013, keď zrušil pojednávanie z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania, zjavne nekoncentrovane a neefektívne, pretože samotné konanie celkovo trvá už viac ako štyri roky a do dnešného dňa okresný súd nevydal žiadne rozhodnutie vo veci samej. Na pojednávaní 4. marca 2013 právny zástupca sťažovateľky uviedol: „*ak súd dôjde k záveru, že vlastnícke právo žalobkyne (sťažovateľky, pozn.) nie je preukázané z nami predloženého geometrického plánu, znaleckého posudku, nechávame na zvážení súdu aj vykonanie znaleckého dokazovania znalcom z odboru geodézia a kartografia*“, pričom žalovaní súčasne navrhli aj vypočut' svedkov, napr. [REDACTED], ktorý spracoval

geometrický plán (č. l. 372), prípadne ich konfrontáciu (so znalcom, ktorý spracoval znalecký posudok pred podaním žaloby, pozn.), ale týchto svedkov zatiaľ okresný súd spolu nevypočul a do konania pribral znalca navrhovaného sťažovateľkou až po prijatí jej sťažnosti na ústavnom súde, t. j. 29. októbra 2015, teda po viac ako dva a pol roku, čo nemožno akceptovať, keďže uvedený postup okresného súdu zjavne nesmeroval k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľky v tomto konaní.

16. Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre poukázal na to, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to vtedy, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

17. V tejto súvislosti ústavný súd nemohol súhlasiť s obranou okresného súdu spočívajúcou v personálnych problémoch ako dôvodu, ktorý by mal byť objektívnou príčinou spôsobujúcou prietahy v konaní. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 52/99, III. ÚS 17/02) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezavazujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní.

18. Ústavný súd preto dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 244/2011 už len z dôvodu celkového trvania tohto konania (štyri roky bez rozhodnutia vo veci samej na prvom stupni, neefektívna činnosť pri znaleckom dokazovaní s reálnym predpokladom, že napadnuté konanie nebude v dohľadnom čase právoplatne skončené) došlo u sťažovateľky k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy,

ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri bod 1 výroku rozhodnutia).

19. Keďže namietané konanie nebolo do času rozhodnutia ústavného súdu o sťažnosti právoplatne skončené, ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 244/2011 v ďalšom období postupoval bez zbytočných prietahov, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

20. V ďalšej časti sťažnosti sa ústavný súd zaoberal aj žiadosťou sťažovateľky o priznanie symbolického finančného zadosťučinenia v sume 1 €, ktorá ho žiadala vyplatiť „lebo zbytočnými prietahmi zo strany Okresného súdu Liptovský Mikuláš v súdnom konaní 10C/244/2011, jej boli zbytočne zvyšované náklady na podanie sťažností na prietahy v konaní adresované predsedovi uvedeného súdu titulom poštovného (podľa cenníka Slovenskej pošty je účtovaná za doporučený dopis 2. triedy suma 1,15 €)“.

21. Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

22. Vzhľadom na žiadosť sťažovateľky (pozri bod 20) ústavný súd rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia iba v symbolickej sume 1 € (výrok tohto rozhodnutia v bode 3).

23. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní vedenom pred ústavným súdom advokátom [REDACTED]. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania

jeho trovy. Advokát vykonal v roku 2015 dva úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, spísanie a podanie sťažnosti. Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov je 1/6 z výpočtového základu. Odmena za jeden právny úkon vykonaný v roku 2015 je 139,83 €, spolu s režijným paušalom 8,39 € predstavuje sumu 148,22 €. Odmena advokátovi za 2 úkony právnych služieb a 2 x paušálna náhrada predstavuje sumu 296,44 €, ktorú je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP). Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

24. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2015